

**ՆԵՐՍԵՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊՈԶԱՊԱԼՅԱՆԻ ԶԱՐՈՋԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ ՄԱՅՐ ՏԱՇԱՐՈՒՄ ԿՐԿՆԱԶԱՏԿԻՆ,**

Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ Ա ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱՌԹԻՎ

(14 ԱՊՐԻԼԻ 1996)

«Թանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ, ամէն»:

«Խնդրեցէ՛ք ի Քրիստոսէ զի շնորհեսցէ զսա մեզ ընդ երկայն ատուրս»:

«Խնդրեցե՛ք Քրիստոսից, որպեսզի Նրան մեզ շնորհի երկար տարիներ»:

Սիրելի հավատացյալներ, մենք տակալին գտնվում ենք Քրիստոսի երաշխաւ հարութեան շնորհների շրջանում: Անցյալ կիրակի տոնեցինք մեր Տիրոջ՝ Հիսուս Քրիստոսի երաշխաւ հարութեան տոնը: Նա մեզ համար խաչվեց, թաղվեց, սակայն իր թաղումից երեք օր հետո, ինչպես մարգարեներն էին գուշակել, մեռելներից հարություն առավ:

Քրիստոսի հարությունը հաջորդող կիրակին մեր Հայրապետները կոչել են Կրկնագատիկ, կամ Նոր կիրակի:

Մեր Տերը՝ Հիսուս Քրիստոս, մեռելներից հարություն առավ և իր հարությամբ նորոգեց մարդկային և նորաստեղծ եկեղեցու կյանքը: Քրիստոսի հարությունը նոր եկեղեցու հիմնադրությունն է, որովհետև աշխարհում ապրող հուսանատված մարդկությունը նրա հարությամբ, հավիտենական կյանքի ու հարության հույսով նորոգվեց:

Կա՞ր արդյո՞ք ավելի մեծ պարգև Աստծու կողմից մարդկությանը շնորհված, քան Աստվածորդու միջոցով մեզ տրված Քրիստոսի հարությունը: Այն հաղթանակն էր մահվան դեմ: Հարության այս օրերին հավիտենական կյանքի հույսի նրազն է, որ մեր եւթայան մեջ վերադարձւում է և լուսավորում ամբողջ մեր ներկան ու ապագան: Նոր կիրակի այս օրը մեզ համար նաև օւրախութեան ու ցնծութեան օր է, որովհետև Աստծո կամեով անցյալ տարի այս օրերին Հայաստանյայց եկեղեցին ունեցավ իր նորընտիր Հայրապետը, Լուսավորչի Աթոռի գահակալը՝ հանձնես Գարեգին Ա Մայրապօլսեան Պատրիարքի և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի:

Հայոց Հայրապետի գահակալութեանը մեզ համար եղավ նոր կյանքի սկիզբ և, հավանաբար, նախախնամութեան կամեով այս տարի Նոր կիրակիի օրը հիշատակում ենք նրա գահակալութեան առաջին տարեդարձը: Մենք մեծ սիրով և վերանորոգ հույսերով մեր ժողովրդի և եկեղեցու հոգևոր կյանքի առաջնորդութեանը հանձնել ենք մեր Հայրապետին: Նորոգ մեր կյանքի հետ նաև նորոգ Հայրապետ ունենալը մեզ համար և՛ կարևոր է, և՛ շատ թանկ:

Մեկ տարի է անցել Հայոց Հայրապետի գահակալութեան օրվանից: Նա որպես հոգատար հովվապետ առաջին հերթին այցելեց ներքին բոլոր թեմերը, եղավ Արցախում, Վրաստանում, Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Ռումինիայում, Ֆրանսիայում, Անգլիայում և Միացյալ Նահանգներում:

Հեշտ չէ մեկ տարվա ընթացքում այսֆան շատ ճամփորդելը, միաժամանակ, որպես Հայրապետ, պատասխանատու անձ շունչ սպառել իր ժողովրդի համար քարոզություններով և պատգամներով: Ինչպես նաև լինել ամբողջ հայության խոսնակը և ներկայացուցիչը ոչ միայն հայության առջև, այլ նաև մեծահասակ միջազգային հանրության առջև: Ուր որ էլ գնաց Վեհափառը, հայ ժողովրդի վարկն ու պատիվը բարձր պահեց: Նրան համդիպած բոլոր մարդիկ այն կարծիքը հայտնեցին, թե որքան բախտավոր է Հայաստանյայց եկեղեցին, որ իր գահին ունի այսպիսի իմաստուն, գործունյա, հեռատես, քաղաքացի մի կաթողիկոս:

Վեհափառ Հայրապետը մեր մայրավանդում նոր շունչ բերեց, վերանորոգեց միաբանական կյանքը, իր միաբաններին ծառայության, խոնարհության, սիրո, գոհողության և նվիրումի կոչեց:

Նա նոր շունչ ու ոգի տվեց հոգևոր դպրոցներին, շատ կարևորեց հոգևոր դաստիարակությանը կոչված ուսուցիչների վերապատրաստումը, որպեսզի նոր սերունդը կարողանա նրանց միջոցով ստանալ այն, ինչ կորցրել էր 70 տարիների ընթացքում:

Սիրելի հավատացյալներ, Վեհափառ Հայրապետի գործունեությունը թերևս կարելի է բազմաթիվ դասակարգումների բաժանել, սակայն ես այսօր դրանցից մի ֆանիսը միայն կնշխմ:

Վեհափառ Հայրապետը առաջին հերթին գրի ու գրականության մարդ է: Նա ոչ միայն ստեղծագործում է, այլև ֆաջալերում բոլոր ստեղծագործողներին: Դրա արդյունք է խիստ շոշափելի է: Այս մեկ տարվա ընթացքում լույս են տեսել կրոնական բովանդակությամբ ավելի քան 80 տարբեր գրքեր ու գրքուկներ Մայր Աթոռի տպարանից: Դրանց նպաստը անժխտելի է նոր սերնդի դաստիարակման գործում:

Վեհափառը արվեստի և մշակույթի մարդ է: Նրա սիրտը բարախում է հայոց ոգու գարկերով, նա ոգևորվում է հայ մշակույթի արժեքներով և ինքը ֆաջալերում է դրանց ստեղծումն ու արարումը:

Վեհափառ Հայրապետը նաև դաստիարակ է և ուսուցիչ: Նրա մոտ հաճախ կարելի է տեսնել Հոգևոր ձեռնարանի մեծ ու փոքր սաներին, այլ կրթական հաստատությունների ուսանողներին, որոնք սիրով ունկնդրում են Վեհափառի դասերը, հայրական խրատներն ու հորդորները՝ կյանքում դրանք անպայման իրականացնելու ակնկալիքով: Ինքը՝ Վեհափառ Հայրապետը ևս այցելում է բազում կրթական հաստատություններ: Նա սիրում է բաժանել իր խոհերն ու մտածումները, իր գիտելիքները նրանց հետ, որպեսզի նոր սերունդը աճի ու մեծանա որպես աստվածավախ, եկեղեցասեր սերունդ, որպեսզի նա սիրի իր հողը և նվիրվի իր հայրենիքին ու ժողովրդին, իր մշակույթին ու եկեղեցուն: Վեհափառը նոր սերնդի ուսանողներին համարում է ապագայի սերմնացաններ:

Վեհափառ Հայրապետը նաև էկոմենիստ է, համաշխարհային քրիստոնեական եկեղեցիների միութենական աշխատանքների ջատագով: Նա և՛ Աստվածաշնչային ընկերության ասպարեզում, և՛ հատկապես եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդում ու Մերձավոր Արևելքի եկեղեցիների Միության մեջ երկա՛ր-երկա՛ր տարիներ շատ կարևոր ու երախտաշատ ծառայություն է մատուցել ի պատիվ Հայ եկեղեցու, ազգի ու մշակույթի: Այս ամենով, այնուամենայնիվ, հնարավոր չէ Վեհափառի գործունեությունը ամբողջական

կերպով բնութագրել և ներկայացնել: Վեհափառը ճշմարիտ հովվապետ է, հավիվ է՝ մտածող և մտահեզվող իր հոտի, իր ժողովրդի հոգևոր կյանքով և նրա հոգևոր սննդով, "Հովիւ քաջ զանճն իւր դնէ ի վերայ ոչխարաց":

Իր 45 տարիների երկար հոգևոր կյանքը նա առավելապես ծառայեցրել է հովվական գործին՝ մարդկանց հոգիները փրկելու, նրանց դաստիարակության և նրանց հոգիների սերմնացումը լինելու աստվածային սրբազան գործին: Նա իբրև իսկական հոգևորական և հովվապետ միշտ ձգտել է մարդկանց վեր պահել առօրյա հոգսերից ու մտահոգություններից, մարդկանց հոգիներն ու սիրտը քարճրացնել դեպի Աստված: Եվ դա Վստահաբար հաջողվել է նրան:

Սիրելի հավատացյալներ, այսօր Հայաստանյայց եկեղեցու համար շատ էական է և անհրաժեշտ ռեզնավ Գարեգին Առաջին Կաթողիկոսի նման մի հովվապետ, որ հովվի Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի հետը և առաջնորդ լինի այդ հոտի բրիստմեական ռզով դաստիարակության գործին և նակատագրի բերմամբ նրա շատ դառն ստալիկյան շրջանի դառնություններն ամոքի և վերանորոգ հաստատի յոթանասուն տարիների ընթացքում խախտված հավատը մեր ժողովրդի:

Այսօր նա իր ժողովրդի հոգուն ու մտքին ամուր հենարան է դարձել, այն հոգուն, որ երկար տարիներ շարունակ փորձել են մարդիկ դատարկել, և այն մտքին, որ ստիպել են լռել: Այսօր այս ամենը մեզ համար հացից առավել կարևոր են:

Իճճը՝ Վեհափառը ևս հավատավորն է այն ճշմարտության, որ հոգին առաջնային է մարմնից: Մարդու համար շատ ավելի անհրաժեշտ է Աստծու հետ հաղորդակցվելը, Աստծու շնորհով լցվելը, քան իր առօրյա սովորական հոգսերն ու մտահոգությունները հոգալը:

Սիրելի հավատացյալներ, գահակալության այս տարեդարձի ուրախ օրը շնորհավորենք Ամենայն Հայոց Գարեգին Վեհափառ Հայրապետին՝ մաղթելով նրան աստվածային անսպառ ուժ ու եռանդ, Ահարոնի աղոթքի զորությունը, Մովսեսի՝ տեսիլքը իր ժողովուրդը փրկելու կամքը, Դավթի աղոթքի զորությունն ու ծառայության գիտակցության ուժը, ինչպես նաև Սողոմոն Իմաստունի երկնային իմաստությունը՝ հովվելու և առաջնորդելու համար Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ եկեղեցու նավը դեպի խաղաղ նավահանգիստներ:

Աղոթենք, որ հարուցյալ Փրկիչը Իր հրաշալի հարությամբ Հայաստանյայց եկեղեցուն և նրա հովվապետին պարգևի նորագ կյանք՝ բազում տեսիլներով:

Փառք Բարձրյալն Աստծուն: Երկար կյանք Հայոց իմաստուն Հայրապետին, Ամեն: